

Klasa: UP/I 034-03/14-01/029
Urbroj: 580-10/100-2015-008
Zagreb, 21. svibnja 2015.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem članka 31., članka 38. stavka 5. i članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi: 79/2009 i 80/2013) temeljem inicijative g. Vladimira Šplajta iz Osijeka, Snježnička 2B, za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja protiv Gradskog društva Crvenog križa Osijek iz Osijeka, Šetalište Petra Preradovića 6, zastupanog po prof. Marku Đukiću, ravnatelju i Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije iz Osijeka, Šetalište Petra Preradovića 6, zastupanog po prof. Marku Đukiću, ravnatelju, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag.iur., predsjednik Vijeća, Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednika Vijeća i Denis Matić, član Vijeća, sa 21/2015. sjednice, održane 21. svibnja 2015., po službenoj dužnosti donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

I. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 5. prosinca 2014. temeljem članka 37. u svezi članka 13. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, brojevi: 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), inicijativu g. Vladimira Šplajta iz Osijeka, Snježnička 2B (dalje: podnositelj inicijative) za pokretanje postupka protiv Gradskog društva Crvenog križa Osijek, sa sjedištem u Osijeku, Petra Preradovića 6 (dalje: GDCK Osijek), zastupanog po prof. Marku Đukiću, ravnatelju i Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije, sa sjedištem u Osijeku, Šetalište Petra Preradovića 6 (dalje: DCK Osječko-baranjske županije), zastupanog po prof. Marku Đukiću, ravnatelju.

U predmetnoj inicijativi podnositelj u bitnome navodi kako GDCK Osijek i DCK Osječko-baranjske županije obavljaju djelatnosti škole u prirodi i obuke neplivača pod povoljnijim uvjetima u odnosu na druge poduzetnike na tržištu, budući da ostali poduzetnici koji pružaju usluge u turizmu i ugostiteljstvu ne mogu koristiti prednosti financiranja iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Naime, podnositelj inicijative smatra kako GDCK Osijek i DCK Osječko-baranjske županije mogu obavljati djelatnosti škole u prirodi i obuke neplivača po puno povoljnijim cijenama od ostalih poduzetnika jer nisu obveznici plaćanja poreza na dodanu vrijednost, drugih poreza i prireza, a koje ostali poduzetnici moraju plaćati.

Navedeno postupanje GDCK Osijek i DCK Osječko-baranjske županije, prema mišljenju podnositelja inicijative predstavlja u smislu članka 13. ZZTN-a, narušavanje tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja u odnosu prema drugim poduzetnicima koji pružaju usluge u turizmu i ugostiteljstvu.

II. Temeljem zaprimljene inicijative Agencija je dopisom od 8. travnja 2015. zatražila očitovanje od GDCK Osijek te dopisom od 24. travnja 2015. očitovanje od DCK Osječko-baranjske županije.

U svom očitovanju, zaprimljenom u Agenciji 23. travnja 2015., GDCK Osijek naveo je kako svoju djelatnost pa tako, između ostalog i djelatnost škole u prirodi i obuke neplivača obavlja temeljem Zakona o Hrvatskom crvenom križu („Narodne novine“ broj: 71/10, dalje: Zakon), Zakona o udrugama („Narodne novine“ broj: 74/14) i Statuta Hrvatskog crvenog križa (dalje: Statut).

GDCK Osijek navodi kako se troškovi škole u prirodi financiraju iz različitih izvora sukladno zakonu, za obuku neplivača ne plaća se nikakva naknada, već roditelji djece polaznika snose samo troškove prijevoza za vrijeme trajanja obuke, a ljetna škola specifičan je oblik djelovanja koji se održava jednom godišnje radi osposobljavanja mladih za humanitarne i druge zadaće, pri čemu su polaznici ljetne škole volonteri Crvenog križa i sudjeluju bez naknade.

Dana 5. svibnja 2015. Agencija je zaprimila očitovanje s dokumentacijom DCK Osječko-baranjske županije koja u bitnome ističe kako je navedena udruga osnovana temeljem Zakona i Statuta Hrvatskog te da ima svojstvo pravne osobe, ali da nema zaposlenika niti imovine te da njezine administrativno-stručne i financijske poslove obavlja GDCK Osijek temeljem Ugovora o obavljanju administrativno-stručnih i financijskih poslova od 27. prosinca 2001. (dalje: Ugovor).

Agencija je izvršila uvid u dostavljenu dokumentaciju i to Ugovor te rješenje Ureda državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji (klasa: UP/I-230-02/02-02/89, urbroj: 2158-05-01-02-2 od 7. lipnja 2002., dalje: Rješenje).

Ugovor je sklopljen na neodređeno vrijeme između GDCK Osijek i DCK Osječko-baranjske županije, a njime DCK Osječko-baranjske županije povjerava GDCK Osijek obavljanje svih svojih administrativno-stručnih i financijskih poslova, dok je Rješenjem odobren upis promjene osobe ovlaštene za zastupanje DCK Osječko-baranjske županije u Registar udruga Republike Hrvatske.

Također, Agencija je izvršila uvid u propise koji uređuju predmetno područje. Naime, Agencija je izvršila uvid u članak 5. stavke 1., 2. i 3. Zakona, kojima je propisano kako se Hrvatski Crveni križ i njegovi ustrojstveni oblici osnivaju, djeluju i prestaju s djelovanjem sukladno odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje i djelovanje udruga, osim ako za pojedino pitanje nije drukčije određeno.

Ustrojstveni oblici Hrvatskog Crvenog križa, njihovo unutarnje ustrojstvo, članstvo, djelokrug i način rada i druga pitanja, uređuju se Statutom. Općinska, gradska i županijska društva Crvenog križa, pravne su osobe koje na temelju javnih ovlasti obavljaju djelatnosti prema potrebama lokalne zajednice na području za koje su osnovani i osiguranim sredstvima, dok su člankom 18. stavkom 1. točkama 1.-14. Zakona, propisane djelatnosti koje Hrvatski Crveni križ obavlja na temelju javnih ovlasti.

Agencija je izvršila uvid u članak 10. stavak 1. i stavak 2. Zakona, kojima je propisano da Hrvatski Crveni križ i njegovi ustrojstveni oblici obavljaju i druge djelatnosti, uključujući i djelatnosti škole u prirodi i obuke neplivača, sukladno potrebama lokalne zajednice i osiguranim sredstvima te da se pružanje navedenih usluga ne smatra turističkom i ugostiteljskom djelatnošću bez obzira na vrijeme trajanja.

Nadalje, odredbom članka 27. stavka 1. Zakona, propisano je da Hrvatski Crveni križ i njegovi ustrojstveni oblici, za ostvarivanje svojih ciljeva i izvršavanje javnih ovlasti, stječu sredstva od članarine, iz proračuna svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i iz državnog proračuna Republike Hrvatske, od djelatnosti čije su izvršenje Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne i fizičke osobe povjerile Hrvatskom Crvenom križu i njegovim ustrojstvenim oblicima, od djelatnosti i ugovorenih programa, od posebnih akcija i aktivnosti poduzetih s ciljem prikupljanja novčanih i materijalnih sredstava, od dotacija, subvencija, darova i naslijeđa, od prihoda od imovine i prava, od naknada za priređivanje nagradnih igara, od priloga te od prihoda koje ostvare na temelju zakona i drugih propisa.

Temeljem članka 29. Zakona, propisano je kako se iz državnog proračuna Republike Hrvatske osiguravaju sredstva za izvršavanje poslova koje Hrvatski Crveni križ obavlja na temelju javnih ovlasti a za koje sredstva ne ostvaruje iz prihoda jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i korisnika usluga.

Temeljem članka 30. stavka 1. podstavka 2., stavaka 4. i 5. Zakona, propisano je kako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva za javne ovlasti i redovne djelatnosti ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa i to u iznosu od 0,5% sredstava prihoda svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Hrvatski Crveni križ i njegovi ustrojstveni oblici mogu steći i druga sredstva jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sukladno ugovoru s jedinicom lokalne i područne (regionalne) samouprave. Djelovanje udruge temelji na načelu neprofitnosti, što znači da se udruga ne osniva sa svrhom stjecanja dobiti, ali može obavljati gospodarsku djelatnost, sukladno statutu i zakonu.

III. Temeljem članka 3. ZZTN-a, propisano je da se poduzetnicima smatraju trgovačka društva, trgovci pojedinci, obrtnici i druge pravne i fizičke osobe koje obavljajući gospodarsku djelatnost sudjeluju u proizvodnji i/ili prometu robe, odnosno pružanju usluga, državna tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kada izravno ili neizravno djeluju na tržištu, kao i sve druge pravne ili fizičke osobe (udruge, sportske organizacije, ustanove, vlasnici autorskih i sličnih prava i ostali) koje djeluju na tržištu.

Pravni oblik, način financiranja i namjera ili činjenica ostvarivanja dobiti, sjedište ili prebivalište, kao i činjenica obavlja li se djelatnost na tržištu izravno ili neizravno, trajno, povremeno ili jednokratno, nije od utjecaja na određivanje pojma poduzetnika.

ZZTN primjenjuje se i na poduzetnike kojima je na temelju posebnih propisa povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, poduzetnike koji su po svojoj prirodi monopoli koji ostvaruju prihod ili kojima je, na temelju dodijeljenih posebnih ili isključivih prava, povjereno obavljanje određene djelatnosti i to samo u slučajevima ako primjena ZZTN ne bi sprječavala, pravno i činjenično, obavljanje zadaća koje su im posebnim propisima i mjerama utvrđene i zbog kojih su te osobe osnovane.

IV. Slijedom svega navedenog Agencija je utvrdila kako su GDCK Osijek i DCK Osječko-baranjske županije neprofitne pravne osobe koje svoju djelatnost obavljaju kao javnu ovlast temeljem posebnih propisa. Također, navedene pravne osobe obavljaju djelatnosti škole u prirodi i obuke neplivača, sukladno potrebama lokalne zajednice i osiguranim sredstvima, a pružanje navedenih usluga, sukladno posebnom propisu ne smatra se turističkom i ugostiteljskom djelatnošću bez obzira na vrijeme trajanja.

Navedene pravne osobe stječu sredstva od članarine, iz proračuna svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i iz državnog proračuna Republike Hrvatske, od djelatnosti čije su izvršenje Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne i fizičke osobe povjerile Hrvatskom Crvenom križu i njegovim ustrojstvenim oblicima, od djelatnosti i ugovorenih programa, od posebnih akcija i aktivnosti poduzetih s ciljem prikupljanja novčanih i materijalnih sredstava, od dotacija, subvencija, darova i naslijeđa, od prihoda od imovine i prava, od naknada za priređivanje nagradnih igara, od priloga te od prihoda koje ostvare na temelju zakona i drugih propisa. Iz državnog proračuna Republike Hrvatske osiguravaju sredstva za izvršavanje poslova koje Hrvatski Crveni križ obavlja na temelju javnih ovlasti a za koje sredstva ne ostvaruje iz prihoda jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i korisnika usluga.

Agencija je utvrdila kako su GDCK Osijek i DCK Osječko-baranjske županije predmetne djelatnosti obavljali kao javne ovlasti temeljem posebnih propisa radi kojih su i osnovane. Drugim riječima, obavljale su djelatnosti koje se ne obavljaju kao gospodarska djelatnost na slobodnom tržištu. Stoga bi u konkretnom slučaju primjena propisa o zaštiti tržišnog natjecanja spriječila pravno i činjenično obavljanje zadaća koje su GDCK Osijek i DCK Osječko-baranjske županije utvrđene posebnim propisima i mjerama i zbog kojih su te pravne osobe osnovane kao ustrojstvene jedinice Hrvatskog Crvenog križa, a kako je to određeno člankom 3. stavkom 3. ZZTN-a.

U odnosu na činjenicu financiranja GDCK Osijek i DCK Osječko-baranjske županije iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i iz državnog proračuna Republike Hrvatske, riječ je primjeni propisa koji uređuju područje državnih potpora u nadležnosti Ministarstva financija.

IV. Slijedom navedenog, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je na 21/2015 sjednici, održanoj 21. svibnja 2015., temeljem članka 31., članka 38. stavka 5. i članka 58. stavka 1. točke 15. ZZTN donijelo odluku kako nema uvjeta za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja po službenoj dužnosti u smislu članka 38. stavka 1. i članka 39. u svezi članka 13. ZZTN-a protiv GDCK Osijek i DCK Osječko-baranjske županije, po inicijativi podnositelja.

Temeljem odluke Vijeća, Agencija je donijela rješenje kao u izreci.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.

Dostaviti:

1. g. Vladimir Šplajt, Snježnička 2B, 31000 Osijek;
2. Gradsko društvo Crvenog križa Osijek (prof. Marko Đukić, ravnatelj), Petra Preradovića 6, 31000 Osijek;
3. Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije, (prof. Marko Đukić, ravnatelj), Petra Preradovića 6, 31000 Osijek;